

Verksamhetsberättelse 2017

Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar

Utgåva: Verksamhetsberättelse 2017 **Rapportperiod:** 2017-12-31 **Organisation:** Vo 09 - Bibliotek, kultur och fritid inkl. fritidsgårdar

tyresö kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	VIKTIGA HÄNDELSER	2
2	UPPFÖLJNING OCH ANALYS AV MÅL OCH RESULTAT	3
2.1	MÅLUPPFYLLELSE.....	3
2.2	UPPDRAG FRÅN KOMMUN- OCH NÄMNDPLAN	9
2.3	KVALITETSGARANTIER.....	11
2.4	VERKSAMHETSUPPDRAG	11
2.4.1	VERKSAMHETSMÅTT.....	17
2.5	EKONOMI	18
2.5.1	RESULTATRÄKNING PER VERKSAMHETSOMRÅDE	18
3	UPPFÖLJNING AV RISKHANTERINGSPLAN	21
4	SAMMANFATTANDE BEDÖMNING	23
5	BILAGOR.....	24

1 VIKTIGA HÄNDELSE

Under året har alla avdelningar inom verksamhetsområdet arbetat med att nå nya målgrupper genom riktade satsningar. Kultur och bibliotek har under 2017 satsat på uppsökande verksamhet framför allt riktad mot målgrupperna barn, nyanlända och äldre i form av besök på förskolor och BVC, pop-up-bibliotek, inbjudna grupper från SFI och besök på institutioner för äldre. En samordnare för arbete med integration för nyanlända har utsetts från avdelningen fritid och friluft i syfte att stödja verksamheter att erbjuda fritidsaktiviteter, både kommunal verksamhet som föreningars verksamheter. Kulturskolan har under året fokuserat på att nå nya målgrupper och utvidgad geografisk närvaro i kommunen. Avgiftsfri verksamhet i flera kommundelar har genomförts med hjälp av projektmedel från kulturrådet. Satsningarna har lett till att elever nåts som annars inte deltar i kulturskolans ordinarie kursverksamhet.

Alla verksamheter har genomfört brukarenkäter för att få in synpunkter och arbetet inriktas mot att ta tillvara dessa och utveckla verksamheterna.

Profilfritids, som är fritidsverksamhet för 9-12 åringar i föreningsregi har permanentats.

Flera stora projekteringsarbeten pågår som ny ishall i Tyresö centrum, om- och tillbyggnad av Fårdala ridhus och en sporthall i anslutning till Fornuddens nya skola.

2 UPPFÖLJNING OCH ANALYS AV MÅL OCH RESULTAT

2.1 MÅLUPPFYLLELSE

Målområde: Livskvalitet - den attraktiva kommunen		
Strategiskt mål	Bedömning	Kommentar
Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner	I hög grad uppfyllt	I Statistiska centralbyråns mätning nöjd-medborgarindex ligger Tyresö index för idrotts- och motionsanläggningar samt fritidsmöjligheter högre än genomsnittet. I mätningen för kultur blir måttet detsamma som vid förra mätningen, dvs. Tyresö ligger något under genomsnittet vid jämförelse med andra kommuner i samma storlek. Tyresö kommun erbjuder många små och stora evenemang inom kulturområdet och har utvecklat utbudet för flera målgrupper. Antalet besökare på biblioteken har ökat jämfört med 2016. Fritidsgårdarna arbetar för att erbjuda kostnadsfria aktiviteter utifrån ungdomarnas önskemål. Utvecklingen av Alby friluftsområde fortsätter.
Nämndmål	Bedömning	Kommentar
Tyresöbornas uppfattning om våra idrotts- och motionsanläggningar ska vara mycket positiv	I hög grad uppfyllt	Tyresöborna tycker att kommunens idrotts- och motionsanläggningar är bra. Kommunens index är högre än genomsnittet och alla andra kommuner med samma storlek. SCB:s mätning genomfördes hösten 2016. Nästa mätning görs 2018. I en jämförelse med både alla kommuner och med samma storlek ligger Tyresö kommun högre än genomsnittet. Tyresöborna har en relativt god tillgång till idrotts- och motionsanläggningar. Vid Kumla skola anlades sommaren 2017 en ny mindre konstgräsplan samt liten multisportanläggning. Friidrottsanläggningen vid Trollbäckens IP är totalupprustad och ishallen, Fontanahallen, har fått ett helt nytt isaggregat. Trollbäckshallen vid Kumla skola är renoverad och Trollbäckens IP:s konstgräs utbytt.

Indikator	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2017	Bedömning	Trend
Bibliotek, kultur och fritid - medborgares sammanställda betygsindex avseende faktorn idrotts- och motionsanläggningar (Nöjd medborgar index)	68		67		69	Nära värde	Oförändrad

Nämndmål	Bedömning	Kommentar
Tyresö ska ha ett kulturutbud som tillfredsställer medborgarnas lokala behov	I hög grad uppfyllt	SCB:s medborgarundersökning som redovisar Nöjd medborgarindex genomförs vartannat år. I den senaste mätningen avseende 2016 ligger Tyresö något under genomsnittet. Nästa mätning görs 2018. Kulturenheten erbjuder små och större evenemang för olika åldrar, ibland i samarbete med föreningar och andra enheter. Evenemangen och aktiviteterna marknadsförs både digitalt och i pappersform och i samband med Kulturtimmen kan besökare lämna in önskemål om framtida evenemang. Under året har kulturenheten arrangerat och genomfört Medeltidsdagarna, Tyresöfestivalen, Nationaldagsfirande, åtta utställningar i Konsthallen samt kulturveckan Kultur i höstmörkret. Kulturskolan och fritidsgårdar har genomfört två cirkusskolor med ca 40 barn varje gång och använt Krusboda gymnastiksal, målet är att skapa kurser under våren 2018. Parkteater har anordnats. Kulturskolan har haft verksamhet i samverkan med fritidshemmen på Njupkärrs Stimmets och Bergfotens skolor med stöd av projektmedel från kulturrådet. Kulturskolan har haft en lärare som haft verksamhet på Kringlans fritidsgård under hösten -17. Fritidsgårdsverksamheten har genomfört ett antal olika arrangemang under året för ungdomar i första hand.

Indikator	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2017	Bedömning	Trend
Bibliotek, kultur och fritid - medborgares sammanställda betygsindex avseende faktorn kultur (Nöjd medborgar index)	60		60		62	Nära värde	Oförändrad

Nämndmål	Bedömning	Kommentar
Kommunens tre bibliotek ska vara platser som besöks av många medborgare, inte bara i syfte att låna böcker utan även för andra aktiviteter och syften	I hög grad uppfyllt	Antalet besökare ökade under året jämfört med 2016. Biblioteket i centrum och i Trollbäcken har ökat medan Strand har minskat. Förvaltningens flytt till kontorslokaler bakom biblioteket i centrum sedan årsskiftet och fler välbesökta programaktiviteter bidrar till resultatet.

Indikator	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2017	Bedömning	Trend
Bibliotek - antal fysiska besökare på biblioteken	221 552	216 691	225 763	240 699	225 763	Värde uppnått	Ökad

Nämndmål	Bedömning	Kommentar
En stor del av kommunens medborgare ska utnyttja bibliotekens huvudtjänst, utlåning av böcker	Helt uppfyllt	Beräknas genom att man delar antalet aktiva låntagare med antalet kommuninvånare. KBs (Kungliga biblioteket) definition på en aktiv låntagare lyder: "Aktiva låntagare är de som under året utfört minst en transaktion. Här avses såväl privatpersoner som institutioner. Med transaktion avses utlån, återlämning, omlån eller reservation". Flera aktiviteter har genomförts för att locka kommuninvånarna till läsning, bland annat bokfrukost och tjänsten "En personlig bibliotekarie". Tydlig skyltning av böcker görs i samband med olika aktiviteter och arrangemang och högtider under året. En ny hylla finns där besökarna får personalens boktips. Besökare erbjuds att lämna inköpsförslag både via webbplatsen, e-post och vid besök i biblioteket eller vid någon av bibliotekets aktiviteter riktade mot olika åldersgrupper. Återlämningslådor har införts på alla tre biblioteken.

Indikator	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2017	Bedömning	Trend
Bibliotek - antal aktiva låntagare på biblioteken	12	11	11	14	11	Värde uppnått	Ökad

Nämndmål	Bedömning	Kommentar
Den digitala informationen till föreningar och medborgare om nämndens verksamhet och evenemang ska nå fler mottagare	Delvis uppfyllt	Antalet prenumeranter av Föreningsnytt har ökat under året, men målet har inte uppnåtts. Det har skett en ökning av antalet prenumeranter av Kulturnytt under året och målet har uppnåtts. Vid biljettförsäljning via simplesignup ställs frågan om kunden vill prenumerera på Kulturnytt, tjänsten marknadsförs också vid olika arrangemang.

Indikator	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2017	Bedömning	Trend
Fritid - antal prenumeranter av nyhetsbrevet Föreningsnytt	364	421	453	465	Nära värde	Ökad
Kultur - antal prenumeranter av nyhetsbrevet Kulturnytt	386	466	619	559	Värde uppnått	Ökad

Nämndmål	Bedömning	Kommentar
Fritidsgårdarna ska skapa förutsättningar för en positiv livsstil och ett gott livsmönster bland kommunens ungdomar med fokus på gruppen 13-16 år och funktionshindrade medborgare 2017	I hög grad uppfyllt	Fritidsgårdarna/träffpunkterna bedriver i första hand verksamhet som ungdomarna efterfrågar eller som det finns direkta och konkreta önskemål från ungdomarna ska genomföras på fritidsgårdarna/träffpunkterna. Ungdomarna planerar och genomför ofta olika projekt eller verksamheter på fritidsgårdarna. I årets enkät så ställdes frågan på följande sätt. Jag får om jag vill vara med och ta ansvar, och jag kan hjälpa till i fiket, på aktiviteter eller fixa saker på fritidsgården om jag vill. 80 % svarar att man varit med o tagit ansvar samt hjälpt till i fiket eller på andra aktiviteter. Vi kan också se i enkäten att färre vill vara med och bestämma ca 72% svarar att man vill vara med.

Indikator	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2017	Bedömning	Trend
Fritidsgårdar - andel besökare som instämmer på påståendet "jag kan om jag vill vara med och ta ansvar och bestämma om vad som ska hända på fritidsgården/träffpunkten"	82,00%	90,50%	82,40%	90,00%	Nära värde	Minskad

Målområde: God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter		
Strategiskt mål	Bedömning	Kommentar
Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser	Helt uppfyllt	Verksamhetsområdet går med ett plus på 6,2 miljoner kronor 2017.

Indikator	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2017	Bedömning	Trend
Ekonomiskt resultat, Tkr	2 392,0	3 004,0	6 789,0	6 234,0	0,0	Värde uppnått	Inget värde angivet

Målområde: Attraktiv arbetsgivare		
Strategiskt mål	Bedömning	Kommentar
Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare		Medarbetarenkäten genomfördes 2016. Då gällde den tidigare organisationen inom utvecklingsförvaltningen. För hela utvecklingsförvaltningen kan 54 procent rekommendera Tyresö som arbetsgivare, jämfört med 51 procent för hela kommunen. Medarbetarindex uppgår till 75 på fritid, 64 på biblioteken, 80 på fritidsgårdarna och 79 på kulturskolan.

Strategiskt mål	Bedömning	Kommentar
Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.	Helt uppfyllt	Den totala sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet uppgår till 4,32 procent, vilket visar att målet är uppfyllt. Utfallet föregående år var 4,29 procent. Sjukfrånvaron är högst på biblioteket beroende på två långtidssjukskrivna.

Indikator	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2017	Bedömning	Trend
Den totala sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet (%)	3,34%	4,55%	4,29%	4,32%	4,00%	Värde uppnått	Oförändrad

Sjukfrånvaro kort (< 60 dagar)	1,00%	1,40%	1,04%	1,39%			
Sjukfrånvaro lång (= > 60 dagar)	2,35%	3,15%	3,25%	2,94%			

Kommentar:

Utfallet avser januari - november 2017

Strategiskt mål	Bedömning	Kommentar
Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål	I hög grad uppfyllt	Utifrån den medarbetarenkät som genomfördes 2016 så anser 87 procent att man har den sysselsättningsgrad man önskar. På kulturskolan finns det naturliga förklaringar till att man har små tjänster utifrån sin profession och efterfrågan. Där kan man se att man önskar mer sysselsättning.

2.2 UPPDRAG FRÅN KOMMUN- OCH NÄMNDPLAN

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Titel	Status	Kommentar
I varje nämndplan behandlas aktiviteter från kommunala funktionshinderrådets förslag till Tillgänglighetsplan för 2017-2019.		I maj deltog Tyresö kommun i Min fritid mässan riktad till personer med funktionsnedsättning. Mässan genomfördes i Botkyrka. Dessutom organiserade fritid och friluft ett besök till Beachpartyt på Dalarö för ungdomar 12-21 år som behöver extra stöd. Ett projekt i samarbete med studieförmedlingen har genomförts i syfte att göra en inventering av tillgängligheten i kommunens naturområden för personer med funktionsnedsättning. Gratis naturguidningar genomförs för personer med nedsatt rörelseförmåga. Under Tyresöfestivalen framträdde årets vinnare från funkisfestivalen samt anpassade aktiviteter fanns för målgruppen att delta i.
Taxor och avgifter		Taxor och avgifter inom fritids verksamheter sågs över i december och beslut togs i Kultur- och fritidsnämnden den 11 december 2017 om viss uppräknings.
Genomföra den planerade Alby-utvecklingen		En styrgrupp för projektet Attraktiva Alby 2.0 har bildats, bestående av chefen för utvecklingsförvaltningen, chefen för stadsbyggnadsförvaltningen samt chefen för tekniska kontoret. En nulägesrapport har kartlagt vad som beslutats, genomförts och förbrukats kopplat till Alby-utvecklingen sedan projektets start 2012. Sammanställningen har utgjort underlag till projektbeställningen för Attraktiva Alby 2.0 som fastställdes av styrgruppen i slutet av 2017.

		I projektbeställningen specificeras projektorganisationen samt att projektet ska drivas som ett paraplyprojekt med fyra delprojekt: • Spår och leder • Kulturfastigheter • Entréer till Alby • Entré till Tyresta Fyra nya groddammar invigdes i september. Nya sevärdhets- och orienteringsskyltar har tagits fram. Naturskolan har fått i uppdrag att genomföra en förstudie över alternativen för att anlägga en fågelplattform.
Utveckla någon form av kulturhus i anslutning till Tyresö centrum i nära samverkan med andra aktörer	⏸	Diskussioner pågår med Skandiafastigheter om utformningen av Tyresö centrum.
Etablera en ny huvudentré från Alby friluftsområde till Tyresta naturreservat och nationalpark under år 2017.	▶	En styrgrupp för projektet Attraktiva Alby 2.0 har bildats, bestående av chefen för utvecklingsförvaltningen, chefen för stadsbyggnadsförvaltningen samt chefen för tekniska kontoret. Etableringen av en ny entré till Tyresta utgör ett av fyra delprojekt som kommer drivas inom ramen för projektet Attraktiva Alby. En projektbeställning har tagits fram och fastställts av styrgruppen.

Nämnduppdrag

Titel	Status	Kommentar
Utreda och föreslå projekt som stimulerar nyanlända barn och ungdomar samt flickor med invandrabakgrund att prova på aktiviteter som Tyresö föreningsliv inom kultur och idrott erbjuder.	✓	Uppdraget redovisades i Kultur- och fritidsnämnden den 11 december 2017. § 90 Utredning aktiviteter för nyanlända barn och ungdomar samt flickor med invandrabakgrund.
Utreda och föreslå aktiviteter för att stimulera fler unga till att röra sig även efter det man lämnat det organiserade föreningslivet	▶	Uppdraget fortsätter även under 2018.
Biblioteket får i uppdrag att arbeta mer uppsökande för att nå nya målgrupper som normalt inte besöker våra bibliotek.	✓	Biblioteket har besökt Björkbackens äldreboende och kommunens pensionärsföreningar för att berätta om utbudet av medier och aktiviteter. På alla tre biblioteken finns numera spelhörnor med bland flera språkneutrala spel som kan spelas oberoende av språkkunskaper och på biblioteket i Tyresö Centrum erbjuds schack-drop-in varje vecka i samarbete med Schackklubben. Flera

		studiebesök från SFI och BVC har varit inbokade under hösten.
Utreda hur obemannade bibliotek kan öka tillgängligheten för flera och dessutom frigöra personalresurser för uppsökande verksamhet	✓	Utifrån den insamlade informationen dras slutsatserna att Meröppet kan öka tillgängligheten för fler genom utökat öppethållande och att personalresurser inte kan frigöras för uppsökande verksamhet då ökningen av besökare också ger ökat behovet av personal. För redovisning se bilaga: Redovisning av uppdrag obemannade bibliotek.
Utreda förutsättningar och kostnader (investering och drift) för ett Natur- och kulturpedagogiskt centrum i Alby.	✓	Uppdraget redovisades i kultur- och fritidsnämnden den 11 december 2017. § 85 Redovisning av uppdrag om natur- och kulturpedagogiskt centrum.
Utreda hur Kulturskolan kan utnyttja sina lokaler mer effektivt (även på helgerna) och i egen regi, eller i samarbete med externa aktörer, bredda sitt utbud.	✓	Kulturskolan har under året haft barndans på lördag, samverkat med Tyresös personalförening om yoga och personalkören. Beesporty har haft dansundervisning på helger. Dansgruppen SoMad har tränat i danslokalen o även haft grupper för ungdomar på söndagskvällar.
Torp och kulturfastigheter	▶	Uppdraget delredovisades på kultur- och fritidsnämnden den 29 maj 2017, § 26 Nyttjandet av kommunägda kulturfastigheter - Delrapport. Uppdraget fortsätter 2018.
Entré biblioteket	✓	Uppdraget redovisas i bilaga: Entré biblioteket.
Undersöka möjligheten att flytta biblioteket i Trollbäcken närmare Alléplan.	✓	Avdelningen har deltog i möte med Tyresö Bostäder kring fastigheter vid Trollbäckens centrum.

2.3 KVALITETSGARANTIER

Samtliga kvalitetsgarantier har uppfyllts.

2.4 VERKSAMHETSUPPDRAG

Under 2017 omorganiserades utvecklingsförvaltningen och verksamhetsområdet tre avdelningar bildades Kultur och bibliotek (delar av kulturavdelningen och biblioteket), Fritid och friluft (fritid och naturskolan samt Kvarnhjulets) och Kulturskola och fritidsgårdar (inklusive Café Bonza).

Mötesplatser

Efterfrågan på mötesplatser för många olika grupper har visat sig stor, t.ex. för spontanidrott, bibliotek och fritidsgårdar samt för målgruppen äldre. Att erbjuda angelägna mötesplatser som alla har tillgång till oavsett bakgrund och förutsättningar är viktigt. Mötesplatser är en viktig förutsättning i

integrationsarbetet. Behoven av moderna lokaler för biblioteken och annan kulturverksamhet behöver analyseras. Vidare ses möjligheter med obemannade bibliotek över.

Nå nya målgrupper

Alla avdelningar inom verksamhetsområdet arbetar med uppsökande verksamhet och andra aktiviteter för att nå nya målgrupper som annars inte hittar till oss. Kultur och bibliotek har under 2017 satsat på uppsökande verksamhet framför allt riktad mot målgrupperna barn, nyanlända och äldre i form av besök på förskolor och BVC, pop-up-bibliotek, inbjudna grupper från SFI och besök på institutioner för äldre. Biblioteket erbjuder också olika aktiviteter för att öka den digitala delaktigheten bland kommuninvånarna. Arbetet med integration sett ur ett brett perspektiv för att förstärka känslan av samhörighet och delaktighet.

En samordnare för arbete med integration för nyanlända har utsetts från avdelningen fritid och friluft i syfte att stödja verksamheter att erbjuda fritidsaktiviteter, både kommunal verksamhet som förenings verksamheter.

Naturskolan sjösatte under december ett nytt naturtema som ett integrationsprojekt riktad till skolelever i kommunen.

Kulturskolan har under året fokuserat på att nå nya målgrupper och utvidgad geografisk närvaro i kommunen. Avgiftsfri verksamhet i flera kommundelar har genomförts med hjälp av projektmedel från kulturrådet. Satsningarna har lett till att elever nåts som annars inte deltar i kulturskolans ordinarie kursverksamhet

Kultur- och idrottsgalan

För att uppmärksamma Tyresö alla kultur- och idrottsföreningarna samt idrottare genomför kultur- och fritidsnämnden varje vår en kultur- och idrottsgala. I år gick den av stapeln den 17 mars med 250 gäster. Förutom utmärkelser som årets kulturförening och årets idrottsförening delades ytterligare nio priser och stipendier ut.

Brukarenkäter

Biblioteket har genomfört en brukarenkät och avdelningen tar tillvara synpunkter från besökarna i arbetet med att utveckla verksamheten. I enkäten framkom önskemål om olika aktiviteter som bokklubbar, språkkafé och mer organiserade pysselverksamhet för barn, vilket också har erbjudits under hösten 2017, och som också genererat fler besökare. Andra önskemål från enkäten som genomförts är, mysigare barnavdelning, brädspel för barn, möjlighet att lämna tillbaka böcker när biblioteket är stängt samt gratis toabesök. Viktigt för kommande verksamhetsår är att ytterligare se över brukarnas möjlighet att enkelt framföra synpunkter samt återkoppla att och på vilket sätt önskemålen har tagits tillvara.

En brukarundersökning för föreningslivet i Tyresö har genomförts på nämndens uppdrag. Undersökningens syfte är att besvara hur föreningarna uppfattar kommunens service, anläggningarnas kvalitet och tillgänglighet samt det ekonomiska stödet till främst barn- och ungdomsverksamheten. Brukarundersökningen skickades ut till samtliga 75 föreningar, varav 55 föreningar svarade. Resultatet av

undersökningen visar att personalen till hög grad ger ett trevligt bemötande och för en bra dialog med föreningarna, att personalen är lätt att komma i kontakt med samt att föreningarna generellt sett är nöjda med stödet från kommunen. Resultatet visar vidare att föreningarna är positivt inställda till anläggningarnas tillgänglighet: det förs en bra dialog vid fördelning av tider, föreningarna anser att de får tider i de anläggningar som önskas och att de även får det antal tider som önskas. Resultatet från undersökningen visar vidare att informationen om ekonomiskt stöd anses vara lätt att hitta och att reglerna för stöd anses vara tydliga.

Inom fritidsgårdsverksamheten har en enkät i samverkan med Nacka nätverket (ett nationellt nätverk med 7 olika kommuner) genomförts. Antal svarande i Tyresö var 136 st och i nätverket ca 1400.

Fritidsgårdsenkäten mäter fyra områden, Tillgänglighet, Bemötande, Trygghet och Delaktighet. Resultatet visar när det gäller:

- Tillgänglighet att ungdomar önskar mer öppet under fredagar till söndag och mindre tisdagar och torsdagar.
- Bemötande så svarar 95% att man känner sig välkommen, 93 % att fritidsledare bryr sig om mig och hur jag mår och 92% att fritidsledare agerar vid bråk, mobbing eller trakasserier.
- Trygghet så svarar 80 % att man aldrig känt sig otrygg utanför verksamheterna och 85% aldrig inne på verksamheterna.
- Delaktighet så svarar 83 % att när ungdomar kommer med förslag på aktiviteter så blir dem genomförda, 80% svarar att man kan vara med och hjälpa till vid olika aktiviteter. På frågan om man vill vara med o bestämma svarar 74% att man vill det och på frågan om man vill vara med och skapa verksamhet/aktiviteter svarar 70% att man vill det

Enkäten har gett ett underlag utifrån de som redan besöker verksamheten, och inför kommande år behöver fritidsgårdarna skapa förutsättningar för att nå de ungdomar som idag inte besöker verksamheten, ta reda på vilka önskemål de har och vad som behövs för att fler ska hitta till verksamheten.

Fritidsgårdarna starka sidor är:

- Känslan av upplevd trygghet inne på verksamheterna
- Ledarnas bemötande av ungdomar

Områden att utveckla under 2018

- Öppetiderna utifrån ungdomars önskemål
- Utemiljön för att skapa trygghet
- Att få fler delaktiga

Kultur och bibliotek

Det finns en styrka i att avdelningen samlat olika kompetenser både inom kultur- och biblioteksområdet. Nya arbetsgrupper har tillkommit och ändrade tillvägagångssätt genererar goda idéer. Arbetsgruppen som planerar aktiviteter och arrangemang består av personal från både kultur och bibliotek.

I biblioteksplanen för Tyresö kommun står det att biblioteket ska erbjuda aktiviteter med inriktning på litteratur och läsning för barnfamiljer, äldre barn och unga. Aktiviteterna för de yngsta barnen är mycket välbesökta, precis som barnteatern. Bra verksamhet för skolbarnen har startats, framför allt på biblioteket i Trollbäcken men också i centrum, medan den verksamheten har varit svårare att få igång på biblioteket i Strand. Målgruppen tonåringar är fortfarande svår att nå. De använder biblioteket som studieplats men visar inget stort intresse för avdelningens olika aktiviteter.

Konsthallen har under hösten 2017 haft en mycket uppskattad och välbesökt utställning för barn. Verksamheten behöver ha större fokus på barns och ungas upplevelser av konst och kultur men också egna skapande.

Behoven av moderna lokaler för biblioteken och annan kulturverksamhet behöver analyseras. Vidare ses möjligheter med obemannade bibliotek över.

Nationaldagsfirandet genomfördes 2017 i samarbete med Skandiafastigheter. Inbjudan till medborgarceremonin skickades ut på fyra olika språk och antalet nya medborgare som deltog i medborgarceremonin var fler än tidigare år. Rutinerna kring ceremonin behöver ses över i samband med att arrangemanget växer.

Tyresöfestivalen genomfördes i september. Festivalen var välbesökt men organisationen kring arrangemanget var resurskrävande och ett annorlunda upplägg planeras för 2018.

Avdelningen använder en mängd olika kanaler för marknadsföring, både digitala och analoga. Samtidigt har det visats att informationen att kommuninvånarna inte känner till de olika aktiviteter som arrangeras. Arbetet med att ta fram en mer detaljerad kommunikationsplan baserad på målgruppsanpassad marknadsföring känns angelägen. Ekonomiskt stöd har givits till ett projekt som syftar till att ge ut en bok om Tyresös historia.

Biblioteket deltog i Tysammansdagen i Granängsringen 10/6 tillsammans med Fritidsgårdarna och Kulturskolan, och Kulturenheten har haft flera arrangemang under året tillsammans med olika föreningar, både kring Kulturtimmen och Tyresöfestivalen men också kring Kultur i höstmörkret.

Fritid och friluft

Idag har tyresöborna en relativt god tillgång till motions- och idrottsanläggningar. Detta innebär att många har möjlighet att motionera och idrotta. Kommunen växer i antalet invånare vilket även innebär att behovet av aktivitetsytor kommer att öka. Dessutom har kommunens fritidsanläggningar behov av upprustning och utveckling och nya aktiviteter behöver nya typer av anläggningar. I ett led av detta anlades det vid Kumla skola sommaren 2017 en ny mindre konstgräsplan samt liten multisportanläggning. Friidrottsanläggningen vid Trollbäckens IP är totalupprustad och ishallen,

Fontanahallen, har fått ett helt nytt isaggregat. Trollbäckshallen vid Kumla skola är renoverad och Trollbäckens IP:s konstgräs utbytt. Antalet föreningsaktiva ungdomar (7-20 år) har ökat något sedan 2016, vilket är rimligt eftersom befolkningen i åldersgruppen ökat i Tyresö. Det är ungefär lika många pojkar som flickor som är föreningsaktiva, vilket är över genomsnittet i Sverige (snittet i Sverige är ca 60 procent pojkar och 40 procent flickor).¹

Under 2017 har profilfritids implementerats och permanentats. Profilfritids innebär att fritidsverksamhet för 9-12 -åringar bedrivs i föreningsregi. Avtal har skrivit med tre anordnare.

Föreläsning om svensk idrotts nya strategi 2025 genomfördes den 15 februari. Föreläsningen arrangerades i ett samarbete med Stockholms idrottsförbund. Alla idrottsföreningar var inbjudna och totalt kom ca 85 deltagare.

Alby friluftsområde fortsätter att utvecklas med att fyra nya groddammar färdigställdes. För att ytterligare tillgängliggöra natur för fler invigdes det nya naturreservatet för 2017 Klövberget den 2 juni. En inventering av samlingen av lantbruksföremål från Uddby gård har genomförts.

Den årliga promenadfestivalen genomfördes i år under perioden 17-30 april 2017. Totalt fanns det ca 30 promenader att välja mellan.

Den 12 augusti var det dags för årets slätterdag. Drygt 70 deltagare kom och det bjöds på slätterkurs, aktiviteter för barn med Natursnokarna, sägner- och sagor, levande musik, fika samt turer med häst- och vagn.

Alla medborgare i Tyresö kommun, och då även personer med en funktionsnedsättning har rätt till en meningsfull fritid. Under 2017 har fritid och friluft genomförs flera aktiviteter för att simulera eller underlätta för personer med funktionsnedsättning att delta i föreningslivet. Den 11 maj deltog Tyresö kommun i Min fritid mässan riktad till personer med funktionsnedsättning. Mässan genomfördes i Botkyrka. Dessutom organiserade fritid och friluft ett besök till Beachparty i Haninge kommun.

Ett projekt i samarbete med studieförbundet har genomförts i syfte att göra en inventering av tillgängligheten i kommunens naturområden för personer med funktionsnedsättning. Detta för att öka andelen personer med funktionsnedsättning som är ute i naturen och utövar friluftsliv för bättre hälsa och ökat välbefinnande. Resultatet av inventeringen kommer att presenteras under våren 2018. Under Tyresöfestivalen framträdde årets vinnare från funkisfestivalen samt anpassade aktiviteter fanns för målgruppen att delta i.

Kulturskola och fritidsgårdar

Kulturskolans har haft riktade satsningar för att nå nya målgrupper. Parallellt med detta har kulturskolans kärnverksamhet stått stabilt. Räknar man in de riktade satsningarna i statistiken nås 17 % av barnen i åldersgruppen 7-19 år vilket är en ökning från förra året. Ett annat viktigt område under året har varit att förbereda den digitala utvecklingen av kulturskolans nya anmälningssystem och nya lärplattform.

¹ Centrum för idrottsforskning

Plattformen kommer användas från årsskiftet 17/18. Demokrati och delaktighet är viktiga ledord för verksamheten. Genom samarbeten lär man sig att lyssna, ta hänsyn och våga. Man gör det i traditionella sammanhang men också i nya initiativ. T.ex. genom "Annorlunda veckan", ett ämnesövergripande projekt här i Tyresö och ett regionalt stort orkesterprojekt i samarbete med Nacka och Värmdö kommun. I det sistnämnda projektet upplever man bristen på stor konsertsal som ett stort problem. Tyresö har idag ingen scen som rymmer 120 spelande barn.

Kulturskolan har under hösten blivit observerade genom Våga Visa och den rapporten visar på följande starka sidor:

- kompetent personal och ledning,
- respektfullt förhållningssätt mellan personal och ungdomar,
- möjligheten för ungdomar att uppträda.

Områden som behöver utvecklas:

- fler program med avancerad inriktning,
- återkoppling till föräldrar och ungdomar,
- utöka ämnesövergripande verksamheter
- samt mer omvärldssamverkan

Kulturrådet har fått i uppdrag att inrätta ett kulturskolecentrum. Syftet med satsningen är att bidra till att göra den kommunala kulturskolan mer tillgänglig och jämlik och skapa förutsättningar för en nationell strategi för den kommunala kulturskolan.

Delaktighet och förutsättningar att planera aktiviteter på Bergfotens fritidsgård beror på besökarnas olika funktionsvariationer. Viktigt att ledare ser det stora i det lilla, delaktighet kan upplevas genom att ha önskemål om aktiviteter där ledaren blir instrumentet för att känna sig delaktig i genomförandet eller som handledare.

Tyresö fritidsgårdar och Café Bonza har under året genomfört ett antal aktiviteter, dagkollo, sommarcafé, skateparkscfé, olika föreläsningar, mångkulturell vecka mm.

2.4.1 VERKSAMHETSMÅTT

Titel	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Fritid - antal föreningsaktiva ungdomar (7-20år)		6 328	7 347	7 592
- Varav flickor		3 070	3 589	3 704
- Varav pojkar		3 258	3 758	3 888
Medborgarundersökning - Nöjd Region-Index - Fritidsmöjligheter (U09408)	69		67	
Medborgarundersökning - Nöjd Medborgar- Index - Idrott- och motionsanläggningar (U09406)	68		67	
Bibliotek - Antal öppettimmar	5 526	5 704	5 928	6 050
Bibliotek - antal fysiska besökare på biblioteken	221 552	216 691	225 763	240 699
Bibliotek - antal webbesökare	97 000	96 779	93 972	106 051
Bibliotek - antal utlån	215 285	199 061	191 233	186 641
Kulturskolan - antal elever	1 402	1 340	1 251	1 264
Kulturskolan - andel elever i kulturskolan/invånare 7-19 år	17,00%	16,00%	14,50%	15,00%
Medborgarundersökning - Nöjd Medborgar- Index - Kultur (U09401)	60		60	
Fritidsgårdar - ungdomars upplevelse av inflytande i verksamheten	75,00%	82,00%	90,50%	82,40%
Fritidsgårdar - Årsöppettimmar ²	3 822	3 822	3 753	4 810

² Öppettimmarna på fritidsgårdarna har ökat eftersom även Café Bonza räknas med.

2.5 EKONOMI

2.5.1 RESULTATRÄKNING PER VERKSAMHETSOMRÅDE

Resultaträkning verksamhetsområde 9 bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar

Belopp i tkr	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017 1)
Anslag, kommunbidrag	120 357	124 824	109 997
Övriga interna intäkter	5 395	4 429	4 128
Taxor och avgifter	2 704	2 751	2 336
Uthyrning av lokaler och anläggningar	3 835	3 824	4 261
Övrigt	1 344	2 335	3 686
Intäkter	133 635	138 163	124 408
Personalkostnader	34 130	33 622	35 039
Köp av verksamheter	16 083	14 812	92
Interna kostnader	15 380	14 059	12 274
Lokalkostnader	43 814	44 429	45 688
Bidrag	7 220	8 092	8 882
Media	1 604	1 597	1 393
Elkostnader	2 253	2 821	2 244
Avskrivningar	1 817	1 749	1 728
Övrigt	8 330	10 193	10 834
Kostnader	130 631	131 374	118 174
Resultat	3 004	6 789	6 234

Resultaträkning kultur och bibliotek

Belopp i tkr	Utfall 2017
Anslag från kommunfullmäktige	21 179
Övriga interna intäkter	369
Taxor och avgifter	165
Uthyrning av lokaler och anläggningar	4
Övrigt	406
Intäkter	22 123
Personalkostnader	9 955
Köp av verksamheter	
Interna kostnader	379
Lokalkostnader	5 230
Övrigt bl a mediainköp	4 791
Kostnader	20 355
Resultat	1 768

Resultaträkning fritid och friluft

Belopp i tkr	Utfall 2017
Anslag från kommunfullmäktige	66 544
Övriga interna intäkter	364
Taxor och avgifter	19
Uthyrning av lokaler och anläggningar	4 205
Övrigt	1 271
Intäkter	72 403
Personalkostnader	5 237
Köp av verksamheter	80
Interna kostnader	11 682
Lokalkostnader	35 262
Bidrag till föreningar	8 618
Elkostnader	2 720
Övrigt	5 433
Kostnader	69 032
Resultat	3 371

Resultaträkning kulturskola och fritidsgårdar

Belopp i tkr	Utfall 2017
Anslag från kommunfullmäktige	22 274
Övriga interna intäkter	3 395
Taxor och avgifter	2 152
Uthyrning av lokaler och anläggningar	52
Övrigt	2 008
Intäkter	29 881
Personalkostnader	19 847
Köp av verksamheter	12
Interna kostnader	213
Lokalkostnader	5 196
Övrigt	3 518
Kostnader	28 786
Resultat	1 095

Kommentar

Verksamheten inom verksamhetsområdet omorganiserades 2017 och därför visas inte utfall för 2015 och 2016 per avdelning utan endast gemensamt för hela verksamhetsområdet. Minskningen av kommunbidraget mellan 2016 och 2017 beror på att kostnader för simhallen flyttades från verksamhetsområdet.

Avdelningen kultur och bibliotek redovisar ett överskott på 1 768 tkr. Överskottet främst av att personalkostnaderna blev lägre än budgeterat med 640 tkr. Den lägre kostnaden beror på att biblioteket har två långtidssjukskrivningar som bemannas med vikarier och att glapp uppstod i samband med tillsättning av tjänster under året. Övriga kostnader avviker med 992 tkr där kostnaden för biblioteksdatasystemet och supportkostnaderna blev lägre än budgeterat.

Överskottet på avdelningen fritid och friluft beror i första hand på investeringar som har blivit försenades och därmed har inte driftskostnader fallit ut.

Avdelningen fritid och friluft redovisar ett överskott på 1 095 tkr. Överskottet förklaras av framförallt ökade intäkter som inte budgeterats. Dessa intäkter är bidrag från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Kulturrådet, Arbetsförmedlingen, Krusbodabadet samt ökade intäkter på fritidsklubben.

3 UPPFÖLJNING AV RISKHANTERINGSPLAN

Fritid och friluft

Risk: Lokal eller anläggningsbrist

Den framtagna anläggningsplanen har beaktats i den beslutade översiktsplanen. I kommunens lokalförsörjningsplan beslutades att prioriteringar och lösningsförslag ska tas fram avseende anläggningar inom kultur och fritid. En etableringsplan för konstgräsplaner och utegym ska tas fram.

Risk: Omodernt inpasseringssystem i hallarna vilket ökar risken för obehöriga i dessa

Fritid och friluft har tagit fram en behovsbeskrivning över var nya digitala lås ska installeras. Behovsbeskrivningen är överlämnad till fastighetskontoret. Beslut om införandet har inte tagits.

Kulturskola och fritidsgårdar

Risk: Att vi inte har lokaler i de olika delarna i kommunen för att skapa nya verksamheter

Träffpunkten på Östra Tyresö är ett rivningskontrakt som löpte ut i december 2017 och en ny lokal har inte kunnat ordnas.

Risk: Att vi inte når de ungdomar som har störst behov

Verksamheten jobbar för att skapa nya verksamheter och locka nya besökare.

Risk: Att vi inte hittar framförallt flickor med invandrabakgrund och vad de önskar för verksamhet.

Fritidsgårdarna har inte lyckats nå så många tjejer men av de som besöker oss har flera invandrabakgrund.

Bibliotek

Risk: Antalet fysiska besök och antalet aktiva låntagare mäts digitalt via besöksräknare på de tre biblioteken och statistik från biblioteksdatasystemet. Eventuellt driftstopp i något av de systemen kan äventyra tillförlitligheten.

Några kortvariga driftstopp har inträffat som omedelbart har uppmärksammats och åtgärdats så att tillförlitligheten inte äventyrats.

Risk: Antalet fysiska besök på biblioteken minskar.

Ökat antal aktiviteter erbjuds, biblioteket i Tyresö centrum har möblerats om och kompletterats med ytterligare sittplatser. Öppettiderna är i stort sett desamma som föregående år, förutom kring julhelgen då biblioteket i centrum var öppet mer och filialerna stängda.

Risk: Att resultatet i SCB:s undersökning påverkas negativt av orsaker som ligger utanför det egna ansvarsområdet, att indikatorn NMI inte ger hela bilden.

Aktiv marknadsföring av avdelningens program och arrangemang har genomförts.

Risk: nyanlända familjer kan känna sig otrygga med att låta barnen vara med i okända verksamheter med okända ledare på okända platser.

Nätverkande med andra avdelningar och enheter har pågått.

Risk: verksamheten kan sakna förebilder och representation, så man inte känner sig inkluderad.

Pågående arbete med representation och översättning.

Risk: att vi inte når målgruppen nyanlända med vår information.

Några av avdelningens informationsfoldrar översätts till andra språk.

Risk: tidsbrist för personalen.

Antal aktiviteter anpassas till antalet anställda och övrig verksamhet.

Risk: tidsbrist för personalen. Bemanningen av biblioteken med nuvarande öppettider förutsätter att en betydande del av personalens arbetstid används till bemanning.

Aktivitet: samverka med föreningar i arbetet, involvera människor mot ersättning.

Risk: förutsätter ändrat arbetssätt för personalen för att vilja och kunna arbeta uppsökande.

Aktiviteterna byggde inledningsvis på frivillighet, de anställda som var mest intresserade var de som började och andra valde sedan att ansluta.

Risk: Kommuninvånarna ifrågasätter bibliotekets närvaro på oväntade platser.

Ingen kritik mot biblioteket kring uppdraget har kommunicerats till avdelningen.

4 SAMMANFATTANDE BEDÖMNING

Verksamheterna inom bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar har nästan uppfyllt alla mål. Det har inte kommit någon ny mätning under året för SCB:s medborgarundersökning, men 2016:års resultat visar att kommunens idrotts- och motionsanläggningar rankas högt och Tyresö ligger över snittet bland deltagande kommuner. Måttet för kultur ligger på samma nivå som 2014. Antal fysiska besökare och aktiva låntagare på biblioteken ökar jämfört med 2016. Prenumeranterna av föreningsnytt och kulturnytt har ökat. Andelen deltagare på fritidsgårdarna som anser att de kan ta ansvar och bestämma vad som ska hända på fritidsgården/träffpunkten har minskat, men frågan ställdes något annorlunda.

Uppdragen förutom två har genomförts inom planerad tid. Uppdraget om att stimulera unga att röra sig även utanför det organiserade föreningslivet och uppdraget om torp och kulturfastigheter kommer genomföras under 2018. Verksamhetsområdets ekonomi är i balans och redovisar ett överskott. Sjukfrånvaron för verksamhetsområdet som helhet uppgår till 4 procent och uppfyller kommunens mål.

Bibliotekets besökare har ökat 2017 jämfört med 2016. Flera programaktiviteter i bibliotekets lokaler kan bl.a. vara en förklaring till ökningen. Biblioteket har också arbetat aktivt med att nå nya målgrupper och arbetat uppsökande. Flera större arrangemang har genomförts som, Tyresöfestivalen, Kultur i Höstmörkret, Kultur- och idrottsgalan och Nationaldagsfirande.

Brukarenkäter har genomförts på alla avdelningar. Synpunkterna har tagits tillvara i verksamheterna.

Alla verksamheter har aktivt arbetat med att nå nya målgrupper. En samordnare har utsett för att nå och erbjuda nyanlända fritidsaktiviteter. Kulturskolan har genomfört riktade aktiviteter under året och nått nya målgrupper. Detta arbete behöver fortsätta under 2016. Åtgärder för att utveckla aktiviteter för nyanlända och personer med funktionsvariationer behöver fortsätta. Nämndens verksamheter behöver aktivt delta i framtagandet av kommunens integrationsstrategi.

Befolkningen i Tyresö ökar och verksamheterna inom kultur och fritid behöver utvecklas. Lokalt aktivitetsstöd beräknas öka. Den framtagna anläggningsförsörjningsplanen behöver analyseras och beaktas i planeringsarbetet i kommunen. Prioriteringar ska göras av anläggningar för kultur och fritid under 2018 i anslutning till kommunens lokalförsörjningsplan.

Arbetet med att utveckla Alby fortsätter. En nystart har gjorts under 2017 där projektet har strukturerats upp och delats upp i fyra delprojekt.

5 BILAGOR

Bilaga 1. Redovisning av uppdrag obemannade bibliotek

Biblioteket fick i nämnpplanen för 2017 i uppdrag av Kultur- och fritidsnämnden att utreda hur obemannade bibliotek kan öka tillgängligheten för fler och dessutom frigöra personalresurser för uppsökande verksamhet. I uppdraget från nämnden används begreppet obemannade bibliotek, men i bibliotekssammanhang används istället begreppet Meröppet. Vidare används därför begreppen Meröppet/Meröppna också här.

Biblioteket tog sig an uppdraget genom att göra ett studiebesök på Sköndals bibliotek som har infört Meröppet, läsa en rapport från projekt Meröppet i Jönköpings län, delta på ett arbetsmöte för biblioteken i Stockholms län kring Meröppet samt genom en minienkät samla in information från andra bibliotek i Stockholms län som redan har startat Meröppet. Utifrån den insamlade informationen dras slutsatserna att Meröppet kan öka tillgängligheten för fler genom utökat öppethållande och att personalresurser inte kan frigöras för uppsökande verksamhet då ökningen av besökare också ger ökat behovet av personal.

Vad är Meröppet?

Meröppet innebär att besökare ges möjlighet att använda biblioteket på kvällar och helger när det inte finns personal på plats och biblioteket tidigare har varit stängt, till exempel på tidiga förmiddagar innan klockan 10 och på vardagskvällar efter klockan 19, eller på helger utöver lördagsöppettiden. På ett Meröppet bibliotek kan besökarna låna och återlämna böcker i automaterna, hämta reservationer, använda datorer och bibliotekets trådlösa internet, kopianter, läsa tidningar, studera och umgås. För att kunna komma in i ett Meröppet bibliotek ges besökarna en särskild behörighet kopplad till bibliotekskortet, alternativt ett passerkort. De flesta Meröppna bibliotek ger besökare över 18 denna behörighet, men tillåter också att barn besöker biblioteket i vuxnas sällskap. Att tillhandahålla Meröppna bibliotek bygger på inställningen att besökarna nyttjar biblioteket och beståndet på ett ansvarsfullt sätt. Erfarenheter från andra platser visar att Meröppna bibliotek generellt sett inte är mer utsatta för skadegörelse eller stöld än bemannade.

Kan Meröppna bibliotek öka tillgängligheten?

Utifrån den insamlade informationen dras slutsatserna att Meröppet kan öka tillgängligheten för fler genom utökat öppethållande.

Innan införandet av Meröppet var antalet öppettimmar i genomsnitt 22 timmar per vecka för de bibliotek som svarat på minienkäten. Antalet öppettimmar för filialerna i Tyresö per vecka är idag 41 timmar per vecka. Som utgångspunkt är filialerna i Tyresö således bemannade fler timmar per vecka än biblioteken i minienkäten.

Det totala antalet öppettimmar inklusive både Meröppen tid och bemannad tid efter införandet är i genomsnitt 94 timmar per vecka för biblioteken som svarat på minienkäten. Det totala antalet öppettimmar inklusive både Meröppen tid och bemannad tid skulle efter införande på filialerna i Tyresö

uppskattningsvis bli cirka 98 timmar per vecka. Om tiden beräknas på Meröppet under förmiddagen från klockan 7 fram till bemannat öppethållande och från bemannat öppethållande fram till klockan 21 samt öppet på söndagar från klockan 7 till 21.

De bibliotek i Stockholms län som har svarat på minienkäten uppger också att de har fått ett ökat antal besökare efter införandet av Meröppet. Besöksiffrorna redovisas inte i undersökningen men en ökning på mellan 11 - 44% rapporteras. Den besöksstatistik som finns för biblioteket i Tyresö redogör bara för bemannad tid, förutom den statistik som genereras mellan klockan 9 till 10 på förmiddagarna på biblioteket i Tyresö centrum som då har öppet med självbetjäning.

Moderna levnadsvanor ställer andra krav på tillgänglighet. Många kommuninvånare arbetar mycket och hinner inte alltid komma till biblioteken när de har öppet. I bibliotekets brukarenkät uttrycker många åsikter kring ändrade och förlängda öppettider. Tyresö kommun har som ambition att det ska vara lätt att leva i Tyresö och vara Tyresöbo. Ett sätt att möta medborgarnas önskemål och behov kan vara att tillgängliggöra kommunens bibliotek på tider då medborgarna är lediga. Ett Meröppet bibliotek innebär att kommuninvånarna får utökad tillgång till biblioteket som fysisk mötesplats samt bibliotekets faciliteter, vilket ökar tillgängligheten och stärker bibliotekets roll i lokalsamhället. Bibliotekets lokaler kan i högre grad användas som möteslokal för bokcirklar, språkcaféer, stickcaféer eller andra typer av träffar där det finns behov av att sitta tillsammans och diskutera. Studenter får också ökade möjligheter att utnyttja bibliotekets lokaler för sina studier.

Kan Meröppna bibliotek frigöra personalresurser för uppsökande verksamhet?

Utifrån den insamlade informationen dras slutsatserna att personalresurser inte kan frigöras för uppsökande verksamhet då ökningen av besökare också ger ökat behovet av personal.

I minienkäten som skickades ut till några Meröppna bibliotek i Stockholms län uppgav inget bibliotek att de kunnat frigöra personal. Ett bibliotek (Telefonplan) uppger att de istället behövt tillsätta ytterligare en tjänst efter införandet. Bibliotekspersonalen både bemannar och underhåller lokalen och samlingarna samtidigt. Ökat antal besöksiffror och utlåningssiffror också innebär att personal i större utsträckning behövs för att underhålla biblioteket.

I rapporten från arbetet med att införa Meröppet i Jönköpings län konstateras att en fördjupad analys av besöksstatistiken bör göras efter införandet av Meröppet. Med en kombination av besöksstatistik både från Meröppetid och bemannat öppethållande går det att se när biblioteket besöks mest, vilket kan få till följd en ändring av den bemannade tiden för att bättre möta besökarnas behov. Något som i förlängningen också kan möjliggöra att personalresurser frigörs till uppsökande verksamhet. I minienkäten uppger några bibliotek att de har valt att öka den bemannade tiden istället för att minska den i samband med införandet av Meröppet.

Källor:

Studiebesök på Sköndals bibliotek i november 2016

Rapporten *Meröppet: mer än bara öppet* från projekt Meröppet i Jönköpings län beskriver tre biblioteks arbete med att införa. De deltagande biblioteken var Bankeryd, Gnosjö och Mulsjö.

En minienkät skickades i april 2017 ut till några kommuner i Stockholms län som har startat Meröppet. De bibliotek som svarade på frågorna var Bergshamra (Solna), Edsberg (Sollentuna), Rotebro (Sollentuna), Sköndal (Stockholm), Stocksund (Danderyd), Telefonplan (Stockholm) och Vårsta (Botkyrka).

Regionbibliotek Stockholm anordnade ett arbetsmöte kring Meröppet för länets bibliotek på biblioteket i Rotebro i april 2017.

Bilaga 2. Redovisning av uppdrag Enté till biblioteket

Utvecklingsförvaltningen fick i nämnpånen för 2017 i uppdrag av Kultur- och fritidsnämnden att undersöka möjligheten att skapa en mer välkomnande entré via gatupånet till huvudbiblioteket i Tyresö centrum. Biblioteket tog sig an uppdraget genom möten med Skandiafastigheter och Fastighetsenheten samt för inspiration genom att göra studiebesök på andra bibliotek och läsa en bok av Petra Trobäck. Utifrån den insamlade informationen dras slutsatsen att möjligheten att skapa en mer välkomnande entré via gatupånet till huvudbiblioteket i Tyresö centrum är god.

Möten har genomförts med fastighetsägaren och fastighetsenheten för att utröna gränsdragning. Entrén till biblioteket i centrum tillhör centrumbyggnaden och ägs således av Skandiafastigheter. Flera av Skandiafastigheters hyresgäster i Tyresö centrum använder bibliotekets entré för passage och som lastintag.

Biblioteket betalar hyra för entrén och ansvarar för städning från trappan och uppåt. Skandiafastigheter sköter och betalar städningen nedanför trappan. Biblioteket ansvarar för anslagstavlor, och återlämningslådorna samt de fasta skyltningsmontrarna, medan Kulturenheten sköter skyltningen i det fristående glasskåpet vid trappan.

Entrén utgör utrymningsväg för bibliotekets publika del och glasdörrarna som utgör gräns mellan bibliotekets entré och övriga centrum stängs när brandlarmet utlöses. Centrums väktare ansvarar för bevakningen.

Biblioteket har ställt frågan om glasdörrarna som utgör gräns mellan bibliotekets entré och övriga centrum kan avlägsnas och Skandiafastigheter motsätter sig inte det. Hyresvärden påpekade dock att nivåskillnaden mellan bibliotekets entrés tak och övriga centrum är betydande och behöver åtgärdas och överlåter till biblioteket att bekosta justeringen. Detsamma gäller golvet och väggarna.

Skandiafastigheter ställer sig positiva till en renovering av bibliotekets entré, och uppger om att ingen särskild hänsyn behöver tas vid renovering eftersom Tyresö centrum inte är en kulturhistoriskt värdefull byggnad. Däremot vill fastighetsägaren att en inredningsarkitekt får uppdraget att ta fram ett förslag för renoveringen som överensstämmer med den övriga utformningen av Tyresö centrum. Renoveringen bekostas av hyresgästen.

Ett möte hölls också med Skandiafastigheter kring den lekyta som ligger i en lokal i direkt anslutning till bibliotekets entré. Biblioteket ställde frågan om lekytan och bibliotekets entré kunde bindas ihop för att på så sätt locka besökare till båda verksamheterna. Hyresvärden ska återkomma med en uppskattning av hyreskostnad för utrymmet.

Möjligheten att skapa en mer välkomnande entré via gatuplanet till huvudbiblioteket i Tyresö centrum är god. Biblioteket betalar kostnaden för renovering.

Bilaga 3. Besöksstatistik på biblioteken per månad och per filial

Trollbäcken	2015	2016			2017		
	besök	besök	person	diff	besök	person	diff
jan	4458	3303	-1155	-26%	4451	1148	35%
feb	3864	3994	130	3%	4542	548	14%
mars	4379	3772	-607	-14%	4799	1027	27%
april	3543	4009	466	13%	3665	-344	-9%
maj	3046	3349	303	10%	3925	576	17%
juni	1929	2071	142	7%	2147	76	4%
juli	1055	1003	-52	-5%	1026	23	2%
aug	1703	2138	435	26%	1967	-171	-8%
sep	3613	4103	490	14%	4143	40	1%
okt	3508	4366	858	24%	4703	337	8%
nov	3761	4357	596	16%	4665	308	7%
dec	2878	2513	-365	-13%	3387	874	35%
tot	37737	38978	1241	3,29%	43420	4442	11,4%

Strand	2015	2016			2017		
	besök	besök	person	diff	besök	person	diff
jan	2981	2736	-245	-8%	2794	58	2%
feb	2970	3692	722	24%	2873	-819	-22%
mars	2884	2844	-40	-1%	3304	460	16%
april	3196	3062	-134	-4%	2771	-291	-10%
maj	2990	2724	-266	-9%	2539	-185	-7%
juni	2016	2114	98	5%	1728	-386	-18%
juli	858	618	-240	-28%	672	54	9%
aug	1395	2207	812	58%	1632	-575	-26%
sep	3081	2733	-348	-11%	2629	-104	-4%
okt	3676	2687	-989	-27%	2711	24	1%
nov	2954	2782	-172	-6%	2944	162	6%
dec	2770	3672	902	33%	2336	-1336	-36%
tot	31771	31871	100	0,31%	28933	-2938	-9,2%

Huvudbiblioteket
Tyresö centrum

	2015	2016			2017		
	besök	besök	person	diff	besök	person	diff
jan	13869	13869	0	0%	15400	1531	11%
feb	13812	13812	0	0%	15123	1311	9%
mars	15559	12904	-2655	-17%	16691	3787	29%
april	12554	13365	811	6%	12836	-529	-4%
maj	12059	11262	-797	-7%	13212	1950	17%
juni	11761	11225	-536	-5%	11847	622	6%
juli	11004	9147	-1857	-17%	9652	505	6%
aug	10925	13105	2180	20%	13050	-55	0%
sep	15588	13414	-2174	-14%	14520	1106	8%
okt	15316	14421	-895	-6%	15661	1240	9%
nov	12835	13803	968	8%	17045	3242	23%
dec	14587	14587	0	0%	13293	-1294	-9%
tot	159869	154914	-4955	-3,10%	168330	13416	8,7%